

naroda, je danes na tehtnici, neizmerne važnosti je torej krščanska organizacija mladine, bodisi v cerkvenih kongregacijah, kakor v izobraževalnih društvih, mladeniških in dekliskih zvezah. Zato mladeniči in mladenke, ostanite zvesti kongregaciji, bodite vneti delavci v prosvetnem društvu, posebno tukaj na meji in v našem malem slovenskem narodu se ni treba bati bodočnosti! Vsi, ki smo bili v nedeljo v Remšniku, smo dejali: »Lepo je bilo danes tukaj.«

Braslovče. V nedeljo se vrši pri nas po večernicah običajna procesija z molitvijo sv. rožnega venca. Ljudje se te procesije vedno v velikem številu udeležijo. — Po cerkvenem opravilu vprizori Prosvetno društvo v društvenem domu igri Pogodba in Kordula. Bo obilo smeha, zato pridite.

*

Viničarski vestnik.

ZAHTEVE VINIČARJEV.

Na občnem zboru »Strokovne zveze viničarjev« dne 13. septembra 1931 v Ljutomeru so se obravnavali in sprejeli važne predlogi. Občni zbor je pooblastil načelstvo zveze, da naj stori povsod potrebne korake, da se naj zagotovi viničarjem stalnost v službi; da se naj organizacija pridruži stremiljenju vinogradnikov po odpravi prevelike trošarine na vino. Radi namere znižanja plač viničarjem pa se je sprejela naslednja resolucija.

Zbrani viničarji kot delegatje na redni skupščini svoje stanovske organizacije, »Strokovne zveze viničarjev« dne 13. septembra 1931 v Ljutomeru, odločno protestiramo zoper vsako namero, da bi se nam plače znižale. Naš denarni zaslužek je že sedaj za najmanj 60% premajhen, da bi mogli z njim vzdrževati svoje družine vsaj na najskromnejši človeku dostojni eksistenci. S tem, da bi se viničarjem plače še znižale, ne bode nikomur, najmanj pa vinogradniški krki prav nič odpomagano. Kupna moč viničarskega ljudstva bo se še zmanjšala, kriza bo še s tem še povečala in bo prizadela vsakega, za katerega pride viničar kot konzument v poštev, tako bo tudi prizadela vinogradnike same. Važno je naglasiti pri tem dejstvo, da so prišli prvi glasovi o znižanju zaslužka viničarjem,

ravno od strani velevinogradnikov, predvsem inozemcev, kateri so po večini itak tudi sedaj svoje viničarje najslabše plačali, pridelano vino pa najboljše prodajali, krassen izkupiček kot sad naše zemlje in truda našega človeka, pa nalagali in spravljali v blagajne izven naše države. Posledica skrajne obubožanosti tisočev in tisočev viničarskih družin sedaj v povojni dobi se že usodno kaže pri viničarski mladini (šolska deca, fantje naborniki) kot bodoči generaciji. Iz splošnih državnih, kakor narodnostnih vidikov, naša javnost, predvsem pa merodajni činitelji ne smejo dopustiti, da bi se viničarjem plače še znižale, da bi se to ljudstvo še bolj stiskalo in tiralo na rob obupa. Če se ne bo upoštevalo nas, ki smo danes tukaj dejansko viničarji, očetje številne družine, naj se vsaj vzame v zaščito naša mladina, naš bodoči rod. Vsi viničarji odločno stojimo na stališču, da se nam plače ne smejo reducirati in pri tem pričakujemo podpore od vse naše človečanskočutele javnosti, predvsem pa od oblasti. V naši pravični borbi hočemo tudi to, da se mora določiti, kolika sme biti najmanjša viničarjeva plača v vseh krajih, kar bi bilo danes že nujno potrebno izvajati posebno tam, kjer so še za viničarje tiste krivične razmere in navade, da mora viničar vinograd obdelovati skoraj zastoj, ali pa za tako nizko plačo, da o pravem zaslužku za delo sploh ne more biti nobene besede. »Strokovna zveza viničarjev.«

*

Novi društveni in zborovalni zakon.

Ta zakon je bil razglašen 19. septembra ter je bil izdan na podlagi člena 117 ustave Kraljevine Jugoslavije. V naslednjem bomo seznanili čitatelje z bistvenimi točkami tega zakona.

Ustanovitve društev.

Kadar se namerava ustanoviti kakšno društvo, mora ustanovitelj predložiti prijavo pristojni upravni oblasti 2. stopnje (banski upravi) preko občne upravne oblasti 1. stopnje (sreskega načelstva). Priložiti mora v polih enakih izvodih pravila, ki jih morajo podpi-

sati najmanj 3 ustanovitelji. V pravih društvah se mora ugotoviti: 1. ime, sedež in področje društva; 2. naloga društva in sredstva, da jo more doseči; 3. ustroj uprave; 4. odredba o vstopu v društvo in izstopu; 5. pravice in dolžnosti članov; 6. zastopstvo društva; 7. znaki društva, pečat, obleka itd. Namen imovine društva v slučaju, da društvo preneha. Občna upravna oblast 2. stopnje bo prepovedala ustanovitev društva, ako je po svojem imenu, namenu ali ureditvi nasprotno državi, državnemu ali družabnemu redu ali javni morali, ali je kot društvo za telesno vzgojo postavljeno na versko, plemensko ali pokrajinsko podlago. Oblast 2. stopnje lahko prepove ustanovitev društva v teku 6 tednov od dneva, ko so bila vložena pravila. Če se prepoved ne izda v tem roku, stopi društvo v življenje. Uprava društva mora voditi točen spisek vseh članov ter ga v prepisu poslati sreskemu načelstvu, katero mora tudi prijaviti volitve novega odbora. Na zborovanja društva lahko pridejo člani in imensko povabljeni gostje. Vsako zborovanje mora uprava prisrčno prijaviti upravni oblasti 1. stopnje (sresk. načelstvu) 48 ur pred zborovanjem z označbo kraja in časa zborovanja in dnevnega reda. Upravna oblast sme na vsako zborovanje poslati svojega zastopnika. Na zahtevo te oblasti mora uprava društva njej dati na vpogled zapisnik sej in zborovanja; oblast more razveljaviti vsak sklep društva, ki je nasproten pravilom in zakonom.

Politična društva in politična stranka.

Kar se tiče političnih društev veljajo iste določbe kakor za ustanavljanje nepolitičnih društev. Katero društvo se ima smatrati za politično, določa notranji minister, ki da dovoljenje za ustanovitev političnega društva. Politična društva ne smejo imeti verskega, plemenskega ali pokrajinskega značaja ali naloge, ki bi bila nasprotna narodnemu edinstvu in celini države ali državnemu in družabnemu redu. Za ustanovitev političnih strank velja v bodoče naslednje: Kadar se namerava ustanoviti taka stranka, morajo ustanovitelji, najmanj 10, poslati program in pravila stranke in svojeručno podpisano prijavo ministru notranjih zadev. Podpisniki prijave morajo označiti svoje krstno in rodbinsko ime ter po-

kov za 10 frankov po komad. Drugega dne je imel tisti gospod razstavljen na deski na trgu bankovce po sto frankov in vabil ljudi, naj mu jih odkupijo po 10 frankov komad. Nihče tega ni hotel storiti, ker so vsi mislili, da je samo papir brez vrednosti, namreč kaka reklama. Stal je in vabil in nagovarjal celo uro, a je žel le posmeh in par šaljivih besed. Ko je bila ura pri koncu, je moral svoje bankovce spraviti in priznati, da vendar ni mogoče prodati vsega, čeprav je ce na primerna; kajti kje je bilo najti bolj primerne cene, kakor samo 10 frankov za 100 frankov?

nica kamen izpustila. »Ali se je počina, ki sem se zanj držal, odkrutila?« je pomislil nekako nejasno, kakor v polnu. »In vendar ne! Saj se je z levico še oklepam.«

»Kaj pa, če sem zadet?«

Primaknil je desnico tesno pred oči. Glej, vsa krvava! Zda čuti tudi, kako mu teče gorka kri za rokav. Prsti mu brez moči bingljajo dol ob suknji.

Začutil je žgočo bolečino tudi ob strani, v ledju na desni strani. Čutil je neprijetno, kako mu dol po nogi polzi kri, topla, vroča kri.

In nekako polzavredno je čutil, da mu tudi levica postaja slabša, mu dreveni, skalo popušča.

»Pomagajte!«

Bolj zdihnil je, ko zaklical. Tako silna je bila moč discipline, tako ves prežet je bil s poveljem, da se mora podjetje izvršiti z največjo previdnostjo in molčečnostjo, da niti v ti smrtni nevarnosti ni upal glasnoje na pomoč zaklicati.

Bilo pa ni pomoči od nikoder.

Zdrknil je s skale.

Drasel je po mehkelem snegu. Izpočetka se skoro zavedal ni, da drči v globino. Le polagoma je spoznal, kaj se z njim godi; a še sedaj le v nekaki omotici. Nekako polzavredno se je poskusil z levico kje oprijeti, da bi se ubranil teža nevzdržnega, mehkega

drvenja navzdol. A za kar je zgrabil, ni nudilo opore. Kamor je sagel, sam sneg, mehek sneg, brez vsake trdne točke. Kakor v puh se pogreza roka vanj ali kakor v sod vode.

In se niti trudil ni več. Spoznal je, da je brezkorisno. In bolj in bolj se ga je lotevala mehka omamica, nekaka topla, prijetna lenost, tiha želja, da bi se peljal in bi drsel tako brez konca in kraja.

Kar se mu je zazdelo, da se je pogreznil povsem v sneg in ne drsi več. Hotel je pogledati, kje je. A ni mogel oči odpreti. Poskusil se je dvigniti, izkoptati se. Pa se je le globlje pogrezal. V usta mu je silil sneg, v nos, v ušesa. Prhal je, branil se z zadnjimi močmi, da ga ne zaduši. A mu je legalo na prsi večje in večje breme; dihal je težje in težje.

Kar se mu je zazdelo, da leži doma na njivi. Ne, ne leži na nji, zakopan je v njo!

Obide ga silna groza. Hoče vstati, izkoptati se, rešiti se. A se pogreza globlje in globlje. Prst njeve mu kakor mlačna voda polje krog telesa. Tiho, tiho, nalahko plivkaje, neprijetno ga ščegetaje, mu drsi čez noge, čez pas, čez ledja. Polze mu gor čez prsi, čez rame, čez roke, da jih ne more več gibati. Kakor z ogromnimi, jeklenimi prsti se mu oklene vratu. Sili

(Konec prihodnjič.)